پردازش و تحلیل تصاویر پزشکی - تمرین سری سوم

بخش تئورى

سوال ۱: الف) در الگوریتم NLM، همان طور که از اسم آن نیز مشخص است، برای تعیین وزن مشارکت پیکسلهای تصویر در بازسازی پیکسل دلخواه (i,j)، بجای فاصله مکانی پیکسلها از یکدیگر و یا اختلاف شدت روشنایی آنها، از فاصله دیگری بر مبنای میزان شباهت پنجرههای اطراف آنها استفاده می شود. یعنی داریم:

$$K(g(X), g(Y)) = exp\left(-\frac{dist(S_g(X), S_g(Y))}{2h_v^2}\right)$$

بر اساس نحوه تعریف فاصله مذکور، روشهای متعددی به وجود آمده اند. در ساده ترین روش NLM، میانگین بدون وزن یا وزن دار گوسی، مربع اختلاف شدت روشنایی پیکسلهای متناظر در پنجرهها، به عنوان معیار فاصله در نظر گرفته شده است.

شایان ذکر است در روشهای NLM، هر چه اندازه پنجره بزرگتر باشد، دقت سنجش شباهت بین دو پیکسل بیشتر است، اما میزان محاسبات نیز بیشتر خواهد بود.

روش پیشنهادی مقاله مذکور به شرح زیر است:

$$u = \frac{1}{4}v + \frac{1}{2}N(v) + \frac{1}{4}N(N(v))$$

در واقع در این روش، بجای اینکه تنها از خروجی حاصل از یک مرتبه اعمال فیلتر NLM استفاده شود، میانگین وزن داری از تصویر ورودی، خروجی حاصل از یک مرتبه اعمال فیلتر NLM، به عنوان تصویر خروجی مد نظر قرار می گیرد.

ب) روش Trilateral Filtering، علاوه بر شباهتهای مکانی و شدت روشنایی که در روش Trilateral Filtering مورد استفاده قرار می گیرند، شباهت ساختاری محلی را نیز مد نظر قرار می دهد، تا همزمان با حفظ لبه، تصاویر را در یک پنجره مکانی کوچک، هموار کند. در واقع، در این روش اطلاعات ساختاری محلی برای تعیین میزان ناهم ریختی تصاویر استفاده می شود. به طوری که از یک طرف، در نواحی هم ریخت، تنها یک فیلتر پایین گذر گوسی بر روی تصاویر اعمال می شود و از طرف دیگر در نواحی ناهم ریخت، هموارسازی با در نظر گرفتن شباهتهای مکانی، شدت روشنایی و جهت گیری ساختاری محلی صورت می گیرد.

فرمول بندی این روش به صورت زیر است:

$$\vec{I}^{t+1}(\vec{x}) = \frac{1}{k(\vec{x})} \sum_{\vec{\xi} \in \mathcal{N}_{\vec{x}}} \vec{I}^t(\vec{\xi}). \, \text{w} \big(\vec{\xi}, \vec{x}, t \big)$$

where
$$w(\vec{\xi}, \vec{x}, t) = (1 - a(\vec{x})) \cdot c(\vec{\xi}, \vec{x}) + a(\vec{x}) \cdot c(\vec{\xi}, \vec{x}) \cdot s(\vec{l}^t(\vec{\xi}), \vec{l}^t(\vec{x})) \cdot \sum_{i=1}^{D-1} d_i(\vec{\xi}, \vec{x})$$

در عبارت بالا $(\vec{x}) \in [0,1]$ اندازه تنظیم شده سیگنال محلی پیکسل واقع در مکان $\vec{x}$ است. برای نواحی همریخت، این مقدار به صفر میل می کند و تنها عبارت $c(\vec{\xi},\vec{x})$ تاثیر گذار خواهد بود. اما در نواحی ناهمریخت، این مقدار زیاد می شود و شباهتهای شدت روشنایی و جهت گیری ساختاری محلی نیز اهمیت می یابند.

. همچنین $d_i(\vec{\xi},\vec{x})$ شباهت جهتگیری ساختاری محلی مرتبه i بین پیکسلهای واقع در مکانهای $\vec{x}$ و $\vec{x}$

$$d_i(\vec{\xi}, \vec{x}) = exp\left(-\frac{\delta^2(\vec{\xi} - \vec{x}, \hat{e}_i)}{2\sigma^2}\right)$$

where
$$\delta(\vec{u}, \vec{v}) = 1 - \left| \frac{\vec{u}.\vec{v}}{\|\vec{u}\| \|\vec{v}\|} \right|$$

در عبارت بالا $\hat{\mathbf{e}}_i$ راستای جهت گیری ساختاری محلی مرتبه i است.

سوال ۲: به ازای مقدار صفر برای p، رابطه مورد نظر جهت حذف نویز نمک-فلفل مناسب خواهد بود؛ زیرا در این حالت داریم:

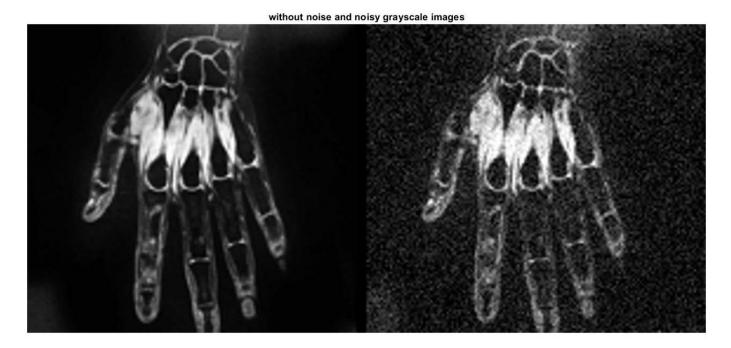
$$u = \underset{u}{\operatorname{argmin}} \left(\int_{\Omega} |\nabla u| \ dx + \lambda \int_{\Omega} ||u - v||_{0} \ dx \right)$$

از آن جایی که مقدار $\|u-v\|_0$ به ازای هر پیکسل برابر صفر یا یک است، جواب مسئله فوق در هر تکرار دو حالت ممکن خواهد داشت.

اگر مقدار $|\nabla u|$ کوچک باشد، u^* مساوی v میشود و اگر مقدار $|\nabla u|$ بزرگ باشد، v برابر میانگین چهار پیکسل اطراف خود خواهد بود. در نتیجه در نقاطی که نویز وجود ندارد، تغییری در مقدار پیکسل ایجاد نمیشود؛ اما در نقاطی که در اثر نویز نمک-فلفل، صفر یا یک شده اند، مقدار پیکسل با میانگین چهار پیکسل اطراف، جایگزین میشود.

بخش شبيهسازي

سوال ۱: الف) خروجی به صورت زیر بدست می آید:

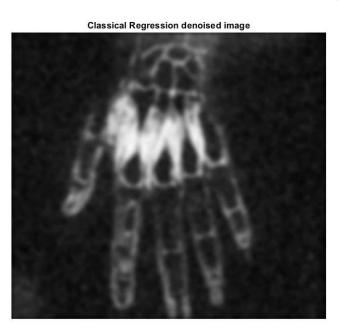

ب) در Classical Regression Filtering، برای تعیین وزن مشارکت پیکسلهای تصویر در بازسازی پیکسل دلخواه (i,j)، تنها فاصله پیکسلها از یکدیگر مد نظر قرار می گیرد؛ در نتیجه هر چه یک پیکسل به پیکسل مورد نظر نزدیک تر باشد، وزن بیشتری در بازسازی آن پیکسل خواهد داشت. در این روش فرمول حذف نویز عبارت است از:

$$K(X, Y; g(X), g(Y)) = K(X, Y) = exp\left(-\frac{\|X - Y\|_2^2}{2h_X^2}\right) = G_{h_X}(\|X - Y\|_2)$$

شدت افت وزن گوسی با افزایش فاصله را تعیین می کند. به عبارت بهتر، هر چه این مقدار بزرگتر باشد، پیکسلهای بیشتری h_x در بازسازی پیکسل مورد نظر، تاثیر گذار خواهند بود.

خروجی به صورت زیر بدست میآید:

ج) در Bilateral Filtering، برای تعیین وزن مشارکت پیکسلهای تصویر در بازسازی پیکسل دلخواه (i,j)، علاوه بر فاصله پیکسلها از یکدیگر، اختلاف شدت روشنایی آنها نیز مد نظر قرار می گیرد؛ در نتیجه در بازسازی پیکسلهای لبه، تنها از پیکسلهای طرفی از لبه استفاده می شود که پیکسل مورد نظر در آن قرار دارد. در اثر این امر، ضمن حذف نویز تا حد خوبی از تار شدن لبهها جلوگیری می شود. در این روش فرمول حذف نویز عبارت است از:

$$K\big(X,Y;g(X),g(Y)\big) = exp\left(-\frac{\|X-Y\|_2^2}{2h_x^2}\right) exp\left(-\frac{\|g(X)-g(Y)\|_2^2}{2h_g^2}\right)$$

همچون قسمت قبل، h_x شدت افت وزن گوسی با افزایش فاصله را تعیین میکند. به عبارت بهتر، هر چه این مقدار بزرگتر باشد، پیکسلهای بیشتری در بازسازی پیکسل مورد نظر، تاثیرگذار خواهند بود. به طور مشابه، کاربرد h_g کنترل شدت افت وزن گوسی با افزایش اختلاف روشنایی پیکسلها است.

این مقادیر باید بر اساس نوع تصویر و آستانههای مد نظر کاربر تعیین شوند؛ با توجه به اینکه تابع گوسی به ازای ورودی 3σ تقریبا صفر میشود، برای داشتن یک فیلتر گوسی ۹*۹ یا ۱۱*۱۱، مقدار ۱ برای پارامتر h_x مناسب خواهد بود. همچنین اگر آستانه اختلاف روشنایی در حدود ۰/۲ باشد، مقدار پارامتر h_g تقریبا ۰/۲ بدست می آید (شدت روشنایی به بازه صفر تا یک تصویر شده است).

برای تصاویر یکنواخت، که سرعت تغییر شدت روشنایی آنها کم است، با انتخاب مقادیر بزرگ برای h_x میتوان تعداد پیکسلهای تاثیر گذار در بازسازی پیکسل مورد نظر و در نتیجه کیفیت نویززدایی را افزایش داد؛ اما برای تصاویر غیریکنواخت، انتخاب مقادیر کوچک مناسب تر است.

در مورد h_g ، در صورتی که لبههای تصویر تیز باشند (اختلاف شدت روشنایی در دو طرف لبه زیاد باشد)، انتخاب مقادیر بزرگ باعث در بر گرفتن پیکسلهای بیشتر برای بازسازی و داشتن خروجی بهتر می شود؛ اما اگر چنین نباشد، باید مقادیر کوچک تری انتخاب شوند تا از تار شدن لبههای تصویر جلوگیری شود.

خروجی به صورت زیر بدست میآید:

د) در الگوریتم NLM، همان طور که از اسم آن نیز مشخص است، برای تعیین وزن مشارکت پیکسلهای تصویر در بازسازی پیکسل دلخواه (i,j)، بجای فاصله مکانی پیکسلها از یکدیگر و یا اختلاف شدت روشنایی آنها، از فاصله دیگری بر مبنای میزان شباهت پنجرههای اطراف آنها استفاده میشود. در این روش فرمول حذف نویز عبارت است از:

$$K(g(X), g(Y)) = exp\left(-\frac{dist(S_g(X), S_g(Y))}{2h_v^2}\right)$$

بر اساس نحوه تعریف فاصله مذکور، روشهای متعددی به وجود آمده اند. در ساده ترین روش NLM، میانگین بدون وزن یا وزن دار گوسی، مربع اختلاف شدت روشنایی پیکسلهای متناظر در پنجرهها، به عنوان معیار فاصله در نظر گرفته شده است. شایان ذکر است در روشهای NLM، هر چه اندازه پنجره بزرگ تر باشد، دقت سنجش شباهت بین دو پیکسل بیشتر است، اما میزان محاسبات نیز بیشتر خواهد بود.

خروجی به صورت زیر بدست میآید:

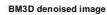
ه) الگوريتم BM3D از دو بخش تشكيل شده است.

در بخش اول مشابه با الگوریتم NLM، با تعریف معیاری برای سنجش شباهت، برای پنجره اطراف هر پیکسل، تعدادی پنجره مشابه در تصویر انتخاب میشود. در ادامه این پنجرهها به صورت یک پشته وارد یک تبدیل خطی مانند تبدیل Nuvelet میشوند و سپس ضرایب کوچک، به عنوان مولفههای نویز، بر اساس یک آستانه سخت یا نرم حذف میشوند. در آخر با اعمال تبدیل خطی معکوس، حدس اولیهای از تصویر بدون نویز بدست میآید.

در مرحله دوم عمل مشابهی برای یافتن پنجرههای شبیه به پنجره اطراف هر پیکسل، در تصویر خروجی قسمت قبل، انجام می شود؛ سپس پنجرههای متناظر در تصویر نویزی انتخاب می شوند و با استفاده از پنجرههای بدست آمده از تصویر خروجی قسمت قبل برای تخمین $P_{\rm FF}$ ، فیلتر wiener مناسبی بر روی آنها اعمال می گردد.

شایان ذکر است در هر مرحله از سیستم وزن دهی خاصی برای تجمیع خروجیهای حاصل از پیکسلهای مختلف و رسیدن به یک خروجی واحد استفاده می شود.

خروجی به صورت زیر بدست میآید:

و) خروجی به صورت زیر بدست میآید:

Noisy Image SNR = 8.4646

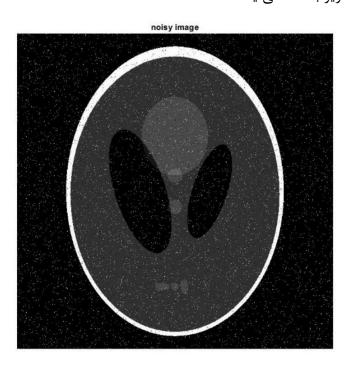
Classical Regression SNR = 9.0122

Bilateral SNR = 9.1819

NLM SNR = 10.5766

BM3D SNR = 10.5898

همان طور که انتظار میرفت، خروجی هر قسمت نسبت به قسمت قبل بهبود یافته است. سوال ۲: الف) خروجی به صورت زیر بدست می آید:

ب) تابع anisotropic، پنج ورودی دارد. ورودی اول تصویر نویزی، ورودی دوم تعداد تکرار الگوریتم، ورودی سوم ضریب λ ، ورودی چهارم ضریب λ و ورودی پنجم روش محاسبه ضرایب اثر گذاری مشتق جهتهای مختلف در تعیین مقدار جدید است.

در این تابع به تعداد ورودی تعیین کننده تعداد تکرار الگوریتم، مراحل زیر انجام میشوند:

ابتدا مشتقهای بالا، پایین، چپ و راست محاسبه می شوند. سپس بر اساس ورودی تعیین کننده روش محاسبه ضرایب اثر گذاری مشتق در تعیین مقدار مشتق در هر جهت، ضریب اثر گذاری آن مشتق در تعیین مقدار جدید بدست می آید.

$$way \ 1: coefficient = exp\left(-\left(\frac{derivative}{\kappa}\right)^2\right), way \ 2: coefficient = \frac{1}{\left(1 + \frac{derivative}{\kappa}\right)^2}$$

در آخر بر اساس ورودی λ مقدار جدید از روی مشتقهای جهتهای مختلف و ضریب اثر گذاری هر یک تولید می شود.

$$\mathbf{u}^{i+1} = \mathbf{u} + \lambda (cN. (\nabla_{\mathbf{u}})_{N} + cS. (\nabla_{\mathbf{u}})_{S} + cE. (\nabla_{\mathbf{u}})_{E} + cW. (\nabla_{\mathbf{u}})_{W})$$

به روش آزمون و خطا مقادیر مناسب و خروجی به صورت زیر بدست میآیند:

number of iterations = 10, $\kappa = 0.5$, $\lambda = 0.1$, method number = 2

معیار (EPI) به منظور ارزیابی میزان حفظ لبههای تصویر بعد از حذف نویز استفاده میشود. برای محاسبه این معیار، ابتدا با استفاده از فیلتر لاپلاسین، تخمینی از میزان لبه در هر پیکسل تصویر نویزی و تصویر خروجی بدست می آید و سپس ضریب همبستگی این مقادیر محاسبه می شود. به وضوح این مقدار همواره عددی بین 1 تا 1 است و هر چه به 1 نزدیک تر باشد، الگوریتم مورد نظر در حفظ لبههای تصویر عملکرد بهتری داشته است.

خروجی به صورت زیر بدست میآید:

EPI = 0.6735

SNR = 15.0004

سوال ۳: در روشهای مبتنی بر فیلتر غیرخطی، با تعریف مسائل بهینهسازی مناسب، سعی میشود ضمن حذف نویز از تار شدن لبههای تصویر جلوگیری شود. برای مثال در روش ROF داریم:

$$J(u) = \underset{u}{\operatorname{argmin}} \left(\int_{\Omega} |u - u_0|^2 dx + \lambda \int_{\Omega} |\nabla u| dx \right)$$

در این حالت اگر مقدار $|\nabla u|$ کوچک باشد، میانگین وزن داری از مقدار پیکسلهای اطراف پیکسل مورد نظر و اگر مقدار $|\nabla u|$ بزرگ باشد، مقداری نزدیک به مقدار قبلی، به عنوان تخمین جدید مقدار پیکسل مورد نظر بدست می آید. در نتیجه نکته اصلی در روشهای مذکور، رفتار غیرخطی بر اساس مقدار $|\nabla u|$ یا عبارتی مشابه است.

یکی از مشکلات مربوط به روش ROF، این است که این روش تمایزی میان لبههای ساختاری و تغییرات کوچک ناشی از نویز قائل نمی شود. پیشنهاد مقاله مذکور، اضافه کردن یک ترم غیرخطی برای حل این مشکل است. فرم مسئله بهینه سازی جدید به صورت زیر خواهد بود:

$$\begin{split} J(u) = \underset{u}{\text{argmin}} \left(\int_{\Omega} |u - u_0|^2 dx + \epsilon \int_{\Omega} |\nabla u| dx + (1 - \epsilon) \int_{\Omega} \! \phi(|\nabla u|) dx \right) \\ \text{where} \quad \phi(s) = \frac{\alpha s}{1 + \alpha s} \end{split}$$

در اثر اضافه کردن این ترم، به ازای مقادیر کوچک $|\nabla u|$ تغییر چندانی ایجاد نمی شود؛ اما با بزرگ شدن $|\nabla u|$ ، تخمین جدید مقدار پیکسل مورد نظر، با سرعت بیشتری به سمت مقدار قبلی آن میل می کند. زیرا در این حالت تابع $\phi(|\nabla u|)$ تقریبا اشباع می شود. در نتیجه این روش ضمن حذف نویز، عملکرد بهتری در حفظ لبه های تصویر دارد.

ب) تابع λ و ورودی سوم تعداد تکرار الگوریتم آول تصویر نویزی، ورودی دوم ضریب λ و ورودی سوم تعداد تکرار الگوریتم است.

در این تابع به تعداد ورودی تعیین کننده تعداد تکرار الگوریتم، مراحل زیر انجام میشوند:

ابتدا مشتق در راستاهای x و y محاسبه می شوند، سپس بر اساس پارامتر σ و مقادیر مشتق در راستاهای x و y این مرحله و مقادیر مشتق اصلاح شده در راستاهای x و y این مرحله بدست می آیند.

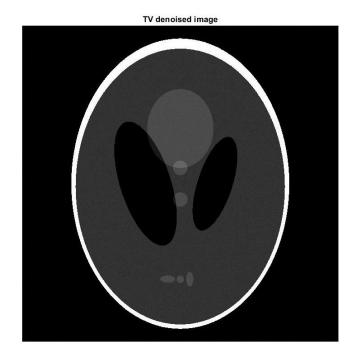
adjusted derivative in level i = adjusted derivative in level $(i - 1) + \sigma$. (derivative in level i)

در ادامه با استفاده از این مقادیر، مقدار دیورژانس در هر پیکسل محاسبه می شود و سپس با مقایسه مقدار دیورژانس در هر پیکسل با ضریب λ ، تخمین جدید مقدار پیکسل مورد نظر، بر اساس تابعی سه ضابطهای بدست می آید.

در آخر از اختلاف تصویر بدست آمده و تصویر مرحله قبل، برای محاسبه تصویر نهایی این مرحله، به صورت زیر، استفاده می شود.

final u in level i= calculated u in level $i+\theta$. (calculated u in level i- final u in level (i-1)) در این قسمت برای استفاده از تابع TV1denoise، بر اساس صورت تمرین، تعداد تکرار برابر 100 و مقدار λ مساوی 1 در نظر گرفته شده است.

خروجی به صورت زیر بدست میآید:

ج) خروجی به صورت زیر بدست می آید:

EPI = 0.9371

SNR = 25.3993

به وضوح عملکرد روش Total Variation بر اساس هر دو معیار بهتر است.